

TİP GENEL SEKRETERİ SARGIN: TÜM GÜÇLER TEK CEPHE'YE

YURT DIŞINDA BULUNAN TÜRKİYE İŞÇİ PARTİSİ GENEL SEKRETERİ NİHAZ SARGIN, TEK CEPHE GAZETESİ'NE YAZDIĞI YAZIDA, TÜRKİYE'DE HALEN ATATÜRKÇÜLÜK ADINA SÜRDÜRÜLEN BASKI VE TERÖRÜ, TARİHSEL BAÇLAMI İÇİNDE ELE ALARAK, BU KARANLIK DÖNEMİN AŞILABİLMESİ İÇİN DEMOKRASİ CEPHESİNİN GECİKMEKSİZİN ÖRÜLMESİ GEREĞİNİ VURGULUYOR. (2. Sayfada)

DİB AK YAVIN ORGANIDIR

FAŞİST DİKTATORLUK
GECİCİ ANAYASA İLE
KENDİSİNİ "ALİ KIRAN
BAŞ KESEN" İLAN
EDERKEN, ATATÖRKÇÜLÜK
ADINA ATATÖRKÇÜ
GAZETELERİ KAPATILYOR,
İLERİCİLERİ,
DEMOKRATLARI KİTLE
HALİNDE MAHKEMELERE
SEVKEDİYOR, İDAM
KARARLARI BİRBİRİNİ
İZLİYOR, ÖLDÜRÖCÜ
İSKENCELERE HER
GÜN YENİLERİ
EKLENİYOR... BASKI
SİDDETLENDİKÇE
EKONOMİK DURUM
DAHA DA KÖTÜYE
GİDİYOR, DURUM
KÖTÜYE GİTTİKÇE
BASKI DAHA DA
SİDDETLENİYOR...
CUNTANIN MASKESİ
BEKLENDİĞİNDEN
DE ÇABUK DOŞUYOR.

FAŞİST CUNTA DİŞLERİNİ GÖSTERDİ

**cunta, yeni
patronuna
da bağlılık
bildirdi**

REAGAN: "Türkiye ve Yunanistan, NATO'nun güneydoğu kanadını oluşturuyor. Dolayısıyla bizim ulusal güvenliğimiz açısından da büyük önem taşımaktadır." 8/11/1980

İLTER TÜRKMEN: "Türk-ABD ilişkileri çıkar birliğine ve dünya sorunları karşısında fikir beraberliğine dayanmaktadır. Reagan idaresinde de Türk-Amerikan ilişkilerinin gelişeceği umudunu taşıyoruz." 8/11/1980

NEWSWEEK: "Türkiye Ortadoğu'da silah deposu için ideal ülkedir." 13/11/1980

DEVLET BAŞKANI EVREN ve Komutanlar, Genel Kurmay Başkanlığı'nda ABD Genel Kurmay Başkanı Jones ile Ortadoğu'daki durumu değerlendirdi. 13/11/1980

Geçen ay içerisinde faşist askeri cunta, ilerici Batı basın organlarının deyişleriyle, kendisini "anayasallaştırdı". Başlangıçta "Kuru Meclis kuracağım, yeni anayasayı oradan geçirteceğim" diyen cunta şefi ve dört cürüm ortağı, artık buna da gerek duymadıkları için, 27 Ekim günü TRMM salonunda kafa kafaya vererek bir çırpıda "Anayasa Dizeni Hakkındaki Yasa" başlığını taşıyan geçici anayasayı geçirdiler. 27 Mayıs Anayasası'nı resmen askıya alan ve beş generalin her dediğini anayasa hükmü haline getiren bu fermanın çıkmasının hemen ardından, cunta'nın beyni Saltık, ileride parlamenter rejime dönülse dahi, örneğin bir Ecevit'in, bir Demirel'in bile siyasal hayata atılmayacağını açıklayarak hâlâ cunta'dan "iyi niyet" bekleyen aymazlara da son darbeyi indirdi. (Devamı 2. sayfada)

ATES OLMAYAN YERDE...

"Her konuda yalanlar uyduruyorlar. Bizimle hükümetin arasının açık olduğunu söylüyorlar. Milli Güvenlik Konseyi üyeleri arasında anlaşmazlık varmış diyorlar. Son zamanlarda İstanbul gazetelerinde kulağa kulağa yayılıyor. Bu faşist gazete tarafından birisi de, bizim 27 Mayıs'ta olduğu gibi bazı subay ve astsubayları emekli yapacağız diyor. Biz hiçbir kimseyi emekli yapmadık, hatta emekli kileri durdurduk. Bunlar kullandıkları yalandır. Kale gibiyiz. Çelik gibiyiz. Eşitler gazetelerine lütfen kulak vermeyin."

(Evren'ın demecinden - Milliyet, 20 Kasım 1980)

BORAN YİNE MÜCADELENİN ÖN SAFINDA

Dünya demokrasi güçlerinin protestoları karşısında faşist cunta, gözaltındaki Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Behice Boran'ı serbest bırakmak zorunda kalmıştır. Boran halen yurt dışında bulunmakta olup tedavisi devam etmektedir. Demokrasi cephesi'nin bir başarısı olan olayı, Belçika Komünist Partisi Organı Drapeau Rouge Gazetesi, "Türkiye İşçi Hareketi'nin tarihi siması Behice Boran Özgür" başlığıyla duyurmuştur. Behice Boran'ın özgürlüğüne kavuşması üzerine Demokrasi İçin Birlik-Avrupa Komitesi'nin yayınladığı bildiri şöyledir:

"Halen illegal bulunan Türkiye İşçi Partisi'nin Genel Başkanı Behice Boran, uluslararası demokrasi güçlerinin dayanışma kampanyası sonunda, faşist askeri cuntanın elinden kurtulmuş bulunmaktadır.

"Hakkında daha önce de 39 yıla kadar hapis istemiyle dava açılmış bulunan 70 yaşındaki Boran, 12 Eylül Darbesi'nden hemen sonra evinde göz hapsine alınmış bulunuyordu. Kalp yetersizliğinden rahatsız bulunduğu halde Boran'ın dışarıyla tüm bağlantısı kesilmiş, bu yüzden kısa bir süre sonra sağlık durumu adanmakillî ağırlaşmıştı. Bunun üzerine cunta, Boran'ın hastaneye yatırılmasını kabul etmek zorunda kalmış, ancak gözaltı durumunu orada da sürdürmüştü.

"Bu durum karşısında Behice Boran'ın serbest bırakılmasını sağlamak için uluslararası bir kampanya açılmış, son olarak Avrupa Parlamentosu milletvekilleri, Türk makamlarından, Boran'a uygulanacak baskılara son verilmesini istemişlerdir.

"Bu uluslararası kampanyanın sonucu olarak serbest bırakılan Behice Boran halen yurt dışında bulunmakta olup, özgürlüğünden yoksun bırakıldığı günlerde ağırlaşan sağlık durumunun düzeltilmesi için tedavi görmektedir.

"Boran'ın serbest bırakılması, cuntacı generaler için bir yenilgi, uluslararası dayanışmanın ise bir başarısıdır.

"Sağlık durumunun ciddiliğini korumasına rağmen, Boran'ın serbest bulunması, Türkiye'de 35 yıldır önderlik ettiği bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesine güç katacaktır."

tüm güçler tek cephe'ye

NIHAT SARGIN

Eski senaryo gene sahnedi. Emniyette kafasını duvarlara çarparak veya besinci kattan atlayıp hurdaş olarak öldüğü iddia edilenler mi istersiniz, yoksa kaçmak isterken vurulduğu veya karanlıkta geçekondunun merdiveninden düşerek öldüğü söyleniler mi? Hepsi var. Hem de defalarca...

Hasan Basri'den bu yana Sansaryan Han nicelerine tanık olmuştuk. Evet, eski senaryo yine sahnedi ve Atatürkçü cunta işlevini sürdürüyor.

Mustafa Kemal'in, halkın "Gazi Paşa"sının "Egemenlik Kayıtsız Şartsız Ulusundur" özdeyişinin duvarını bir baştan öbürüne kapladığı TBMM salonunda 5 kişi ile yasa üstüne yasa yaparak anayasamızı fiilen ve cebren tebdil, tagyir ve ilga edenler, şimdi yeni karar ve onaylarla "anayasayı tebdil, tagyir ve ilgaya teşebbüs"ten sanık gençleri asmaya hazırlanıyorlar.

1971 faşist döneminin "Atatürkçü bir görüş"ünün yerini "Atatürk ilkeleri" aldı. Ama bu ilkelere ne olup olmadığını, yapılarının bu ilkelere nasıl bağdaştırılabildiğini ortaya koyan yok. Evren Paşa bir kez niyetlendi buna: "Bir de istiklali tam (tam bağımsızlık) diyorlar. Oysa Atatürk de Saadabad ve Balkan paktlarını yapmadı mı? Şimdi de bunun gibi, NATO üyesiyiz ve üyesi kalacağız," dedi. Mustafa Kemal döneminin komşularımızla karşılıklı saldırmazlık, dostluk ve işbirliği anlaşmalarıyla, emperyalist dünyanın Türkiye'yi komşularına karşı askeri bir üs ve sırımata tahattası haline getiren NATO'yu aynı kefeyle koyan bu sözleriyle Evren nasıl da kendini ele veriyordu.

Evet, cunta işlevini sürdürüyor. İşçi sınıfımızın ekonomik ve politik tüm gerçek örgütlerinin legal varlıklarına bir kalemede son verilmesi, yöneticilerinin süregiden ve giderek daha da geniş boyutlara ulaşacağı acık olan tutuklanmaları Atatürkçülük adınıdır. İşkenceler, zindanlar Atatürkçülük adınıdır.

Yoklar, yokluklar, her yıl bir önceki yılın iki katına çıkan hayat pahalılığı, işçi sınıfımızın ve emekçi halkımızın iligine kadar sömürülüp daha da yoksullaştırılarak açlığa mahkum edilmesi Atatürkçülük adınıdır.

Rogers Planı'nın, IMF dayatmalarının kabulü, uçan kuşa kadar borçlanımsız, yalnız bugünün değil, gelecek kusakların bile varlık ve gelişmelerinin ipotek altına alınması hep Atatürkçülük adınıdır.

İlhan Erdost bir dipçik darbesiyle yaşamını yitiriyor, Atatürkçülük adına; "Cumhuriyet" kapatılıyor, "Atatürk'e dil uzattığı" gerekçesiyle, gene Atatürkçülük adınıdır...

Cunta işlevini sürdürüyor. Bunca yılın mücadelesi sonucu adım adım ve söke söke alınan demokratik haklar adına ortada ne kalmışsa birer birer sökülüp koparılmaya çalışılıyor. Östüste çıkarılan ve iki ay içinde durmaksızın değiştirilip daha daha getirilen yasalar ve yasalaşacağı ilan edilen 58 tasarı ortada.

Cunta işlevini sürdürüyor: Atatürkçülük adına...

Gerçek şu ki, emperyalizmin yurdumuzdaki ayağı ve dayanağı, büyük, teknelci sermaye sınıfı, ülkemizin asakları, esas olarak montaja dayalı ve iç pazara yönelik olarak bugüne kadar yürüdüğü yolun artık sonuna gelmişlerdir. Çıkamazdılar. Ve çıkmazdan, istedikleri doğrultuda çıkararak aynı tatlı kârları, aynı mirasvadi zihniyetini, aynı vurgun ve talanları sürdü-

rebilmelerine, bugüne kadar kazanılmış demokratik mevziler ve kısıtlı demokratik ortam dahi kesin engeldir, bu engeller kaldırılmamalıdır.

Anarsı yıllar boyu bunun için geliştirilmiş, faşist sürüleri yıllar boyu bunun için vargüçle desteklenmiş, 12 Eylül darbesine ortam hazırlanmıştır. Faşist yönetim tüm hısmı ve ağırlığıyla bir kabus gibi ülkemizin üzerine çökmektedir.

Geçen yılbaşında alınan ve adına "istikrar tedbirleri" dedikleri can kurtaran simitlerini başka türlü istedikleri gibi uygulamalarına olanak yoktur. Cunta bunun için işbaşındadır; bunun için Üzal'lar, Kocatopçu'lar, Bingöl'ler, TOSİAD'lar, İMF'ler, NATO'lar gene baştaçadır, yol göstericidir. Bunun içindir tüm işçi sınıfımızı ve köylüsünü, memuru ve aydınıyla, esnafı, zanaatçısı, genci yaşlısıyla, Türk'ü ve Kürd'üyle, sünniisi ve alevisiyle tüm emekçi halkımızı karşılarına alırlar. Bunun içindir, emperyalist ülkeler yönetimlerinin, kendi kamuoylarını da bir yana iterek, cuntanın insanlık dışı eylemlerini, cinayet ve işkencelerini görmezden gelip cunta'ya fiilen destek olurlar.

Tablo yeteri kadar karanlıktır. Ancak bu, yalnız ilk bakışta böyledir. Daha geçen yüzyılda şair haykırırmıştı:

"Zulmün topu var, güllesi var,
kul'ası varsa,
"Hakkın'da bükülmez kolu, dönmez
yüreği vardır"

Yanıldıklarının ergeç anlayacaklardır. Gerçeklere gözlerini kapayıp düşlerinde yasattıkları Türkiye yok karşılarında. Başta işçi sınıfımız olmak üzere emekçi halkımız, örgütlenme ve örgütlü olarak haklarını arama, örgütlü olarak mücadele etme yolunda sayısız deneyim kazanmış ve gelişmiştir. Cunta'nın yasaklarına karşın, koşulların gerektirdiği örgütlenme ve örgütlü mücadele kesintisiz sürmektedir, sürecektir.

Cunta ve arkasındakiler, yanıldıklarını ergeç anlayacaklardır. Bocaldıkça batağa daha gömülecekler ve ergeç tarihin çöplüğüne atılacaklardır.

Elbet "geceler tul-u u haşre kadar sürmeyecek", aydınlığa çıkılacaktır. Ama bunu daha daha yakınlaştırmak bizim elimizdedir. İşçi sınıfı ve emekçi halkımızın kurup can verdiği, her hal ve şartta görevini sürdürmekte olan örgütlerinin elindedir. Unutmayalım: düşmanın bugünkü geçici başarısı da, işçi sınıfımız ve emekçi halkımızın, Kürt demokrat hareketinin, örgütlü, birlesik bir cephe olarak, Tek Cephe halinde onun karşısına henüz dikilememiş olmasındandır. Bu gecikmeyi bir an önce giderme durumundayız ve bunu yapmak bizim elimizdedir.

Anti-emperyalist, anti-faşist, anti-teknel ve anti-sovenist TEK CEPHE'yi tüm bileşenleriyle bir an önce kurup geliştirmek, düşmanın üzerine ülkemizin bütün bilimsel sosyalistleri, ilericileri, demokratları, yurtseverleri olarak, birlikte ve tek bir cephe halinde çıkmak bizim elimizdedir. Bugüne kadar atılmış olan azımsanmayacak adımları kısa sürede daha geliştirip güçlendirerek TEK CEPHE'yi yaşama geçirmek bizim elimizdedir. Koşullar bugün çok daha güç ve çetin; ama görev de o ölçüde yakıcı, olgun, güncel ve ivedi.

Bu yakıcı, olgun, güncel ve ivedi görevi yerine getirmek elimizdedir. Elimizdedir ve yapacağız. Tüm güçler TEK CEPHE'ye!

ORDU VE MARDIN'DE 8 TERÖRİST ÖLDÜ
Kızıltepe'de 8 terörist öldürüldü
Fatsa'da üç teröristten biri ölü, ikisi yaralı ele geçti
İSTANBUL VE ORDU'DA 3 TERÖRİST ÖLDÜRÜLDÜ
MILLİYET HABER MERKEZİ
FAŞİST CUNTA DIŞLERİNİ GÖSTERDİ (BAŞI 1. SAYFADA)

EKONOMİ

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı, Cumhuriyet Gazetesini "Atatürk'e dil uzattığı" gerekçesiyle kapattı...

Ama Atatürkçü bir gazetenin böylesi inandırıcı olmayan bir gerekçeyle kapatılmasının ardında başka gerçekler yatıyordu. Bunların başında ise, 11 Kasım tarihli Cumhuriyet'te, generaller cuntasının uyguladığı ekonomik ve sosyal siyasetin iflasının rakamlarla belgelenmesi geliyordu.

Bilindiği gibi, IMF, OECD ve Dünya Bankası gibi emperyalist finans kuruluşla-

rının Turgut Üzal eliyle Türkiye'ye dayattığı emekçi düşmanı, patron yanlısı ekonomik siyaset ta Demirel Hükümeti zamanında 24 Ocak kararlarıyla devlet siyaseti haline getirilmişti. Bu siyasetin mimarı olarak kabul edilen Turgut Üzal'ı, kurduğu kukla hükümette başbakan yardımcılığına getirerek, generaller cuntası da, bu siyaseti benimsediğini tüm dünyaya ilan etmişti.

10 aydır uygulanan bu siyasetin Türkiye'ye neler getirdiğini 11 Kasım tarihli Cumhuriyet şöyle açıklıyordu:

1. Sabit fiyatlar göre hesaplandığında, yatırımlar geçen yıla oranla yüzde 20 gerilemiştir.
2. Türkiye'nin büyüme hızı geçen yıla göre yüzde 2,2 oranında gerilemiştir.
3. Döviz yoksulluğundan dış alımlar sürekli düşüş göstermekte, bu durum hem üretimin düşmesine, hem de bir çok hayatı tüketim maddelerinin piyasadan tamamen kaybolmasına yol açmaktadır.
4. Açık işsizlerin sayısı geçen yıla oranla yüzde 50 artmıştır.
5. Enflasyon, yani pahalılık doludizgin yükselme devam etmektedir. Bu yıl da pahalılığın yüzde 100'ün üzerinde artış göstereceği şimdiden belli olmuştur.
6. Buna karşılık, gerçek işçi ücretleri sürekli düşüş göstermektedir. Geçen yılın Mayıs'ında 152 lira olan gerçek ücretler, bu yılın Mayıs'ında 92 lira'ya kadar düşmüştür.

Diğer gazete haberleri de bu karanlık manzarayı doğruluyor. Buzdolabi, kumaş, televizyon ve benzerleri eskisi gibi satılmı-

ankara'da yeni cia ajanları

ABD'de yayınlanan Counter Spy Dergisi'nin Kasım 1980 sayısında, Türkiye'ye bu yıl gönderilen yeni CIA ajanlarının isimleri açıklanmıştır. Ankara'daki ABD Büyükelçiliği'nde görevli bulunan bu CIA ajanları şunlardır:

KENNEY, John H.
1927 doğumlu. Daha önce Singapur, Endonezya, Tanzanya, Gine, Kenya, Fransa ve Vietnam'da bulunmuş.
SAMSON, David T.
1943 doğumlu. Daha önce Singapur'da görevli bulunmuş.
WARRICK, James M.
1937 doğumlu. Daha önce Kenya, Malawi ve Senegal'de görevli bulunmuş...

Cuntanın terör uygulamasının başlıca göstergesi, orta sayfalardaki belgelerde de görüleceği gibi, Türkiye çapında yaygınlaştırdığı ve yoğunlaştırdığı insan avı, işkence ve idamlar...

12 Eylül öncesinde günde 20-30 can alan siyasal terörü önlediğini, iki ayda topu topu 89 kişinin öldüğünü ileri sürerek dünya kamuoyunda kendi varlığını haklı gösterme ve puan toplamaya çalışan cunta, şimdi siyasal terörü bizzat kendi ölümlü mangelarıyla uygulamaktadır. 12 Eylül'ün gerçekleşmesi için "Bozkurt"ları maşa olarak kullananlar, şimdi "anarşinin kökünü" kazımak gerekçesiyle baskın üstüne baskınlar düzenleyerek kendilerince tehlikeli gördükleri herkesi "terörüst" diye kurşunlamaktadırlar.

Cunta Şefi Evren, "büyük lider" pozunda yaptığı ve uğur sayısının "7" olduğunu açıkladığı son yurt gezisinde, 12 Eylül faşist darbesinin aslında neyi hedef aldığını da, tam bir "günah çıkartma" havasında ortaya koymuştur: "Bizim için diyordur ki, bu idare hep sağ tarafın üzerine yüyor. Solculara, komünistlere birşey yapmıyor. Şunu bilin ki, her gün yüzlerce, binlerce sol kesimden kişi ya vurularak ya operasyonlar sonucu yakalanıyor. Bizim tesbit edemediğimiz, üzerine gidemediğimiz kişiler varsa, bunun için de bize yardım etsinler, bu mücadeleyi başaralım."

Bu açıklamaya paralel olarak, sol ve demokratik örgütlere karşı arka arkaya kitlesel davalar açılmaya başlanmıştır. DİSK yöneticileri hâlâ zindanlarda tutulurken, Ankara Sıkıyönetim Mahkemesi'nde TÖB-DER'in 31

yöneticisi hakkında tutuklama kararı alınmış, yine Ankara'da Dev-Yol mensubu 74 kişi hakkında dava açılarak 30'u hakkında idam istenmiştir. Öyle ki, faşist cunta'ya, onu Avrupa televizyon programlarındaki konuşmalarında, basın toplantılarında açıkça destekleyecek kadar arka çıkan TİKP bile bu genel saldırının kendisini kurtaramamış, bu partinin 42 yöneticisi hakkında tutuklama kararı çıkarılmıştır.

Atatürkçü Cumhuriyet Gazetesi'nin Atatürk'e dil uzattığı iddiasıyla kapatılması, Cunta'nın "Atatürkçülük"ün faşizan yorumunu benimsediğini göstermektedir.

"Atatürkçülük" adı altında Türkiye'de faşizmi kurumsallaştırmanın ana belgesi ise, "Anayasa düzeni hakkındaki yasa" olarak nitelendirilen yedi maddelik "Geçici Anayasa"dır. "Geçici Anayasa", bu cunta'nın herhangi bir yasa, kararname veya bildirisini yürürlükteki 27 Mayıs Anayasası'yla değiştireceği takdirde, generallerin fermanın anayasa hükümünde sayılacağı dayatmasını getirmektedir. Ayrıca, Milli Güvenlik Konseyi'nden geçen yasaların Anayasa Mahkemesi'nce, onun kukla hükümetinin kararname ve atamalarının Danıştay'ca iptal edilemeyeceği hükmü de getirilerek yasama ve yürütme erkinden sonra, yargı erki de beş kişinin kanlı ellerine tevdi edilmektedir.

"Geçici Anayasa", cunta şefi Evren'in Fazıl Bilge-80 tatbikatı sırasında söylediği "Bu cennet mekanı tertemiz yapmadan vazifemizin başından gitmeyeceğiz" kararına hukuki dayanak sağlamak amacıyla hazırlanmıştır. Avrupa kurumlarının bir an önce gerçek-

leştirilmesi için ısrar ettikleri "demokratik düzene dönüş" programı da, böylece askıya alınmıştır. Nitekim, aynı Evren, 19 Kasım günü yaptığı konuşmada, "Bizden takvim isteniyor. Bir takvim yapamayız. Zaman veremeyiz," diyerek kolay gördüklerini açıkça ilan etmiştir.

Esasen, göz boyamak için bir kurucu meclis kurulsa, siyasal faaliyete yeniden izin verilse bile, bu yeni düzenin de, "Atatürkçülük" adı altında kurumsallaştırılan faşist düzenin "parlamentar" uzantısı olacağı cuntanın "beyni" Orgeneral Saltık'ın açıklamalarından anlaşılmalıdır. Böyle bir döneme geçilirse, biraçın işçi sınıfı partilerini, Ecevit'li bir CHP'nin dahi varlığına tahammül edilemeyeceği anlaşılacaktır. Kendilerine yeni döneme siyasal liderlik hakkı tanınmayacağı resmen açıklandığı içindir ki, Ecevit CHP genel başkanlığından şimdiden istifa etmiştir.

Bu arada Anayasa Mahkemesi de, siyasal havaya uyarak, 141, 143 ve 163. maddeler gibi anti-demokratik maddeler aleyhine açılmış davaları reddetmeye başlamıştır.

8 Kasım tarihli gazeteler, yeni düzeni kuracak olan 58 temel yasanın öncelikle ele alındığını açıklamıştır. Bunların arasında Türk Ceza Kanunu, Seçim Kanunu, Siyasal Partiler Kanunu, DGM Kanunu, Vatandaşlık Kanunu, Dernekler Kanunu, İş Kanunu, Sendikalar, Toplu Sözleşme ve Grev Kanunu, vs. de bulunmaktadır. Bunlar da 5 kişilik parlamentodan geçtikten sonra, parlamentonun "sallabaş" görevi göreceği "Atatürkçü başkanlık sistemi"ne geçilmesi için bir engel kalmayacaktır.

İFLASA GİDİYOR

yor... Yine Cumhuriyet'in 9 Kasım tarihli sayısında İhan Selçuk soruyordu: "Kim 1 milyon lira verip otomobil, 30 bin lira bulup televizyon, 400 lira verip de bir kilo et alacak? İstanbul'da oturulacak evin kirası 15 bin lira, öğretmenin maaşı 7 bin lira..."

Ekonomik durum çıkmaza sürüklendiğinde, cunta'nın baş vurduğu yol, kapitalistleri daha fazla arklamak, işçi sınıfına ise daha fazla yüklenmek oluyor. Emperyalist finans kuruluşlarına daha fazla el açmak oluyor.

Örneğin, çıkartılan yeni Kıdem Tazminatı Yasası'yla, emekçinin kıdem tazminatına tavan konuluyor, üstelik bu kıdem tazminatının patron tarafından değil, kurulacak ortak bir fondan ödemesi öngörülüyor. Böylece bir taşla iki kuş vuruluyor. Hem, kıdem tazminatının işveren için işten çıkarmaya engel olan bir müeyyide niteliği ortadan kalkıyor, hem de bu fonda toplanan paraların yine patronlar tarafından kendi yatırımları için kullanılması ola-

nakları açılıyor. İşveren Konfederasyonu Başkanı Narin, bu konuda alınan kararın, işverenlerin ömerileriyle eş olduğunu açıklıyor.

DİSK ve ona bağlı ilerici sendikaların tasfiyesi yolunda hazırlıklar ilerletiliyor, hatta Türk-İş'e bağlı Petrol İş Sendikası bile, yasaklara uymadığı gerekçesiyle kapatılıyor. İşkolunda tek sendikaya, yani işbirlikçi sendikaya temsil hakkı verecek tasarı hazırlıkları yapılıyor. İlerici sendikaların egemen bulunduğu sektörlerde, örneğin kamu hizmetleri sektöründe işçilerin memurlaşdırılması suretiyle bu sendikaların da tabansız hale getirilmesi tezgahlanıyor.

Toplu Sözleşme Kanunu değişinceye kadar geçerli olmak üzere, 250 bin işçiyi bağlayacak bir "çerçeve kararname" hazırlanarak, bir milyonu aşkın insanın, cuntanın lutfedeceği sözümea ücret zammıyla yetinmesi zorlanıyor.

Ve DİSK yöneticilerinin hâlâ askeri zindanlarda bu-

lunduğu bir ortamda, Türk-İş Konfederasyonu işbirlikçiliğini bir daha ortaya koyarak, "Demokrasimizin bekçisi olan ordumuzun Türkiye'de sendikal faaliyetlerin devamı için Türk-İş'i görevlendirmesi ve bizi kapatmaması sevindiricidir," diye açıklama yapıyor; hemen ardından da "Türk-İş Bankası'nın kurulacağı açıklanarak sermaye ile uzlaşmanın son adımı da atılmış oluyor.

Bankacılığa ilgi gösteren sadece Türk-İş'in işbirlikçileri değil... Yurt dışındaki Türkiye'li işçilerin tasarruflarını Türkiye'ye kanalize etmek üzere İş Bankası'nın Frankfurt'ta şube açmasından "son derece müteahhiss" olan cunta şefi Evren, kukla başbakan Ulusu ve "beyin" Saltık, her işi bir yana bırakıp banka genel müdürüne kutlama mesajları gönderiyorlar.

Bu arada, yabancı sermaye de yeni talandan payını almaya hazırlanıyor. Hâlen mevcut yabancı sermayeli 17 şirketin toplam sermayesi 4 milyar 200 milyon lira'dan 9 milyar'a çıkartılardan, ayrıca 13 yabancı sermayeli şirket de toplam 17 milyar lira tutarında yeni yatırım izni almış bulunuyor. KİT'lerin özel sektöre peşkeş çekilmesi çalışmaları da hızlanmış bulunuyor. Özel sektör temsilcileri, KİT'lerin bir holding bünyesinde toplanarak özel kesime bütünleştirilmesini istiyorlar...

Özet olarak, cunta ekonomisi, yoksulu daha yoksul, zengini ise, devlet olanaklarını da talan ederek daha zengin etmeye hizmet ediyor.

ÖZAL KARDEŞLER
İMF'lisi yukarıya, MSP'lisi içeriye

NEYİN NESİ TURGUT ÖZAL?

Faşist askeri yönetime en azından 5 yıllık bir vade biçen Başbakan Yardımcısı Turgut Özal, IMF'den, OECD'den ve Dünya Bankası'ndan aldığı direktiflerin tam yerine getirilip getirilmediğini anlamak için kapitalist ülkelerin başkentleri arasında mekik dokuyor. Washington'dan Paris'e, oradan Tokyo'ya koşuyor, bu trafikten vakit bulabilirse televizyona çıkıp vatandaşları "kemer sıkma"ya davet ediyor.

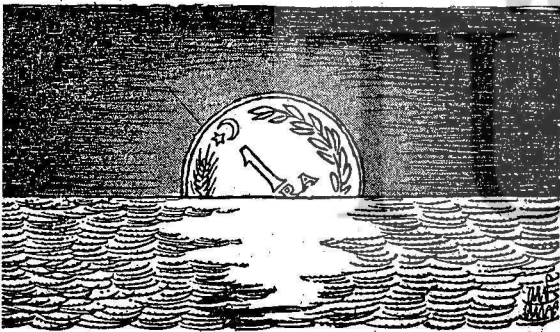
Neyin nesidir bu Turgut Özal? Uğur Mumcu, darbeden üç gün önce, 9 Eylül 1980 tarihli Cumhuriyet'te açıklıyordu:

"Özal, başbakanlık müsteşarlığı ve DPT Müsteşar vekilliğine gelmeden önce MESS Başkanı'ydı. Holding yöneticisiydi. Birçok şirkette ortaktı. Bu nitelikte bir adamın Türk bürokrasisinin tepesine ve Türk ekonomisinin başına oturtulmasının amacı belliydi: Ülkeyi işverenler adına yönetmek..."

"Beyimiz, grevlerin durdurulmasını istiyor, toplu sözleşmelerden ve kıdem tazminatlarından yakanıyor ve efendim ileriye doğru beş yıllık bir süre istiyor. Bu beş yıllık sürede grevler yasaklanırsa, işçi ücretleri dondurulursa, Türkiye 'köşeyi dönmemiş'; beyefendi böyle düşünüyor."

"Özal, bir büyük holdingin genel yönetmenliğinden, MESS başkanlığından gelecek, üstelik 'faiz haram' diyen MSP'nin milletvekili adayı olacak, sonra da oturduğu devlet memurluğu koltuğundan siyasal deneyler verecek, faizin fainsine faiz ekleyip, bankerlere milyonlar kazandıracak, sonra 'tam köşeyi döncek' diye konuşmalar yapıp, grevsiz, toplu sözleşmesiz ve muhalefetsiz bir düzeni savunacak... Özal, Erzurum'da eski patronlarının önünde konuşurken, kafasındaki düzeni kumak için birden çok çevrelere işaret veriyor..."

Parolası NATO'ya, işareti IMF'ye... Asker adam Evren Paşa, parolasıyla işareti tutuyorsa dumak olur mu?

ULUSLARARASI AF ÖRGÜTÜ İŞKENCELERİ AÇIKLIYOR

Siyasal tutukluların işkence altında öldürülmesi olayları gazetelere "intihar" görüntüsü verilerle yansıtılırken, Uluslararası Af Örgütü (Amnesty International)'in, bu cinayetlerin iç yüzüne ışık tutan bir raporu yayınlandı. Darbeden birkaç ay önce Türkiye'de işkence olayları üzerine Amnesty International Misyonu'nun yaptığı incelemelerin sonuçlarını yansıtan "Türkiye'de işkence" adlı rapor, özellikle sıkıyönetim döneminde işkence olaylarının arttığına ve bu arada birçok kişinin işkence altında can verdiğine işaret ederek şu noktaları vurguluyor:

1. 1977-1978 yıllarında Amnesty International'e Türkiye'den pek az işkence iddiası yansırken, 1979'un ikinci yarısında işkence belgeleri birdenbire artmıştır.
2. Siyasal tutuklulara genellikle, falaka, elektrik şoku, sigarayla yakma, vücudun çeşitli organlarına vurma, makata veya vajinaya cop sokma şeklinde işkence uygulanmaktadır.
3. Sadece polis merkezlerinde değil, askeri kışlalarda ve zandanelerde da işkence yapılmaktadır.
4. Birçok siyasal tutuklu sorguları sırasında işkenceyle öldürülmektedir.

Amnesty International'in raporunda açıklanan "İşkence altında ölüm" olayları şunlardır:

- Ankara'da 25 Aralık 1979 günü 21 yaşındaki Hüseyin Karakaş, Anafartalar polis merkezinde ağzından kan gelinceye kadar işkence edilmiş ve kaldırıldığı hastanede ölmüştür. Ölmeden önce bir arkadaşına, "allahşakına ailemi haberdar et. Polis beni öldürecek," diyebilmiştir.
- Kars'ta 9 Ocak 1980 günü Oruç Korkmaz, gözaltına alındığı polis merkezinde beyin kanamasından ölmüştür.
- 2 Mart 1980 tarihli Demokrat Gazetesi, Diyarbakır'da posta memuru Remzi Yalvaç'ın sorgu sırasında öldürüldüğünü bildirmiştir.
- 21 Mart 1980 tarihli Demokrat Gazetesi, Adana'da 20 yaşında Recai Ünal adında öğrencinin sorgudan sonra ağır yaralı olarak evinin önüne bira-

kıldığını ve kaldırıldığı hastanede öldüğünü bildirmiştir.

- 30 Nisan 1980 tarihli Demokrat Gazetesi, Urfa'da göz altına alınan beş kişiden Aslan Badem'in polis merkezinde işkence sonucu öldüğünü bildirmiştir.
- 14 Nisan 1980 tarihinde Cumhuriyet Savcılığı'na verdiği bir dilekçe'de, Mesut Estik, oğlu Recep Estik'in önce sıkıyönetim komutanlığında, daha sonra Küçükköy polis merkezinde işkence edilerek öldürüldüğünü bildirmiştir.
- TEK'in Ankara işyerindeki sendika temsilcisi Yaşar Gündoğdu, 18 Nisan 1980 günü polisteki sorgusu sırasında işkenceden ölmüştür.
- İstanbul'da 5 Mayıs 1980 günü gözaltına alınan İktisat Fakültesi mezunu Osman Mehmet Onsoy, gördüğü işkencelerden dolayı 22 Mayıs günü askeri hastanede ölmüştür.
- Karaman'da Mehmet Kılıçgavur, 6 Haziran günü polisteki işkence sırasında öldürülmüştür.
- Malatya'da Mehmet Ali Karasoy, 14 Haziran günü gözaltına alındığı polis merkezinde işkenceyle öldürülmüştür.

Amnesty International'in raporunda, işkenceyle işlenen cinayetlere nasıl "intihar" süsü verilmesine ışık tutan şu beyanlar da yer almaktadır:

- BEKTAŞ KISA (Davuşta Askeri Tutukvevi'nde): "Kendi aralarında konuşurlarken birisi şöyle diyordu: 'Haydi, pencereden atalım.' Bir diğeri ise, 'En iyisi vuralım, sonra da, kaçarken vurduğumuz söyleyelim...' diye konuşuyordu" (Sayfa: 22)
- ÜNAL KIZILKAYA: "...Namluyu bana yönelterek tehdit ediyorlar, beni vuracaklarını yada beşinci katın penceresinden atacıklarını söylüyorlardı." (Sayfa: 24)
- HİKMET ÖZER: "... Polis arabasının saldırıya uğradığı yere beni götürdüler... Kaçmamı söylediler... Arkamdan vuracaklarını bildiğim için kaçmadım... Zaten fazla gürültü yaptığım için fikirlerini değiştirdiler..." (Sayfa: 27)

The methods of torture most commonly used are the beating of the soles of the feet, electric shocks, burning with cigarettes, violent assaults on all parts of the body and the insertion of police truncheons into the anus or vagina.

CUNTA SA

TÜRKİYE CUMHURİYETİ, İNSAN HAKLARI EVRENSEL BİLDİRGESİ'NE OLDUĞU KADAR AVRUPA İNSAN HAKLARI KONVANSİYONU'NA VE HELSİNKİ SONUÇ BELGESİ'NE İMZA KOYMUS BİR DEVLETTİR. BUGÜN DEVLET YÖNETİMİNİ GASPEDEN GENERALLER CUNTASI BİR YANDAN "ATATÖRKÇÜLÜK YOLUNDAN GİDEREK AVRUPALILAŞMaktan, AVRUPA İLE BÖTÖNLEŞMEKten" BAHSİDERKEN, ÖTE YANDAN, AVRUPA İNSAN HAKLARI KONVANSİYONU'NUN GOVENCE ALTINA ALDIĞI TOM TEMEL HAK VE ÖZGÜRLÜKLERİ PERVAZİCA ÇİĞNEMEME DEVAM ETMEKTEDİR. ÖRTADOGU'DA KAPİTALİST DÖNYANIN ÇIKARLARINI KORUMA USRUNA AVRUPA HOKOMETLERİ, CUNTA'NIN İNSANLIK DİSTİ UYGULAMALARINI GÖRMEZLİKTEN GELEREK "DEMOKRASİYE DÖNÜŞ" VAADLERİNİN GERÇEKLEŞMESİ İÇİN GENERALLER MEHLİ TANIMAKTADIRLAR. ANCAK, AVRUPA'NIN DEMOKRATİK, İLERİCİ VE BARIŞÇI GOÇLERİ, AVRUPA KONSEYİ, AVRUPA PARLAMENTOSU GİBİ ULUSLARARASI FORUMLARDA CUNTA'NIN İNSANLIK CÖRÖMLERİNİ GÖNEMDE GETİRMEGE BAŞLAMISLARDIR. BU SAYIDA, FAŞİST ASKERİ CUNTA'NIN ULUSLARARASI ARENADA SANKİ SANDALYESİNE OTURTULMASINI GEREKTİREN CÖRÖMLERİNİ SOMUT VERİLERLE KAMUOYUNA SUNUYORUZ.

YAŞAMA HAKKI

Avrupa İnsan Hakları Konvansiyonu'nun 2. Maddesi: "Herkesin yaşama hakkı kanun himayesindedir. Hiç kimse yaşam hakkından kasıtlı biçimde yoksun edilemez..."

Türkiye bugün boydan boya sıkıyönetim altındadır. Askeri birliklere ve polise, "terörist olduğundan kuşku lanılan herhangi bir kimseyi" vurma yetkisi tanınmış, "insan avı" açılmıştır. 14 Kasım tarihli bir açıklamaya göre, son iki ayda 89 kişinin çatışmada öldüğü, bunların 10'unun güvenlik görevlisi, 44'ünün terörist olduğu bildiriliyor. "Terörist" olarak öldürülenlerin çoğunun terörlere uzaktan yakından ilgisi yok... Kaldı ki, gerçek ölü sayısının bu resmi açıklamanın çok üstünde olduğu, 500'ü aşığı tahmin ediliyor. Özellikle Doğu illerinde sürekli silahlı operasyonlarla Kürt demokratları öldürülüyor. Resmi açıklamalarda bile İstanbul'daki ölü sayısı 28 iken, sadece Mardin'de 14, Hakkari'de 5 ölü bulunduğu belirtilmesi, kıyam o-ranının Doğu bölgesindeki yüksekliğini gösteriyor. İşkenceyle öldürülüp de sonradan "intihar ettiği" ilan edilgen bu sayıya dahil değil...

ÖZGÜRLÜK HAKKI

Konvansiyon'un 5. maddesi: "Hiç kimse yasalarda belirtilen usuller dışında özgürlüğünden yoksun kılınamaz."

Sıkıyönetim komutanları, güpheli gördükleri her kişiyi gözaltına almakla yetkili kıldılar. Sıkıyönetim yasası üçüncü kez değiştirilerek mahkeme kararı olmaksızın gözaltına tutma süresi 90 güne çıkartıldı. Muhbir vatandaşların rahat çalışabilmesi için, İstanbul ve Ankara sıkıyönetim komutanlıkları 05 numarayı, resmi ihbar telefonunu ilan ettiriler. Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri Haydar Saituk, 28 Ekim'de yaptığı açıklamada, 12 Eylül'den bu yana 6.900 kişinin tutuklandığını, 3.900 kişinin de gözetimi altına alındığını söylemiştir. Ancak bu miktarın 50 bin'in üzerinde olduğu tahmin edilmektedir. Bu insan avının asıl hedefinin, terörün ana sorumlusu

İDAM:

PASALARIN CELLATLARI 3 CAN ALDI, 120 KİŞİ DAHA SIRADA

Faşist cuntanın uyguladığı ekonomik siyaset ülkede işsizliğin hızla artmasına yolaçarken, bazı meslek kategorilerinde iş olanakları artmağa başladı. Bu kategorilerin başında polislik, ispiyonculuk ve cellatlık geliyor. En son 1972 yılında üç genç devrimcinin, Deniz Gezmiş, Yusuf Arslan ve Hüseyin İnan'ın alçakça idam edilmelerinden beri işsiz kalan cellat takımı, Evren Cuntası sayesinde yeniden işbaşı yaptı. Birbuçuk ay gibi kısa bir süre içinde üç siyasal mahkum, Milli Güvenlik Konseyi'nin onayıyla arka arkaya idam edildiler.

Sol görüşlü Necdet Adalı ile sağ görüşlü Mustafa Pehlivanoglu'nun idam cezaları 9 Ekim'de Ankara'da, sol görüşlü Serdar Soyergin'in idam hükmü ise 27 Ekim günü Adana'da infaz edildi.

Halen idam cezaları kesinleşmiş altı hükümlü daha mevcut. 39 kişi hakkında verilen idam cezaları ise Yargıtay'da bulunuyor.

Ayrıca, 12 Eylül darbesinden bu yana açılan siyasal davalarda askeri savcılar 73 sanık hakkında daha idam talep ettiler. Bunların sadece 7'si sanıcı iken, 21'i THKP-C'nin, 4'ü Dev Sol'un, 11'i Partizan'ın ve 30'u da Dev Yol'un eylemlerine katılmış olmak-tan ötürü idam istemiyle yargılanıyorlar.

su faşist komandolar değil, sol militanlar olduğu gün geçtikçe daha iyi anlaşılıyor. Sıkıyönetim Koordinasyon Başkanlığı'nın 30 Ekim tarihli açıklamasına göre, silahlı eylemlere karşıtığı iddiasıyla yakalanan suçuların sayısı sadece 393 iken, sol'dan aynı iddiayla yakalananların sayısı 1588'i buluyor. Ve nihayet Adalet Bakanlığı'nın 4 Kasım 1980 tarihli açıklamasına göre cezaevlerinde 31.412'i

ANLARINDA İŞKENCE ALTINDA CAN VERENLER

kir Bağ, 4 kişiyi öldürdü-
günü itiraf edip ailesine
kendisini affetmeleri için
birmektup bıraktıktan sonra
intihar etti. (Hürriyet)

12 KASIM:
8 Kasım tarihinde gözetim
altına alınan Sol Yayınlar
yöneticisi İlhan Erdoğ, Reo
aracı içerisinde gözetim
yeri olan Mamak'a götürülürken
muhafız erleri-
nün birinin başına vurmaya
sonucu öldü. (Hürriyet)

19 EKİM:
Eski başbakanlardan Profesör
Erim'i öldürdüğü iddia

edilen Dev-Sol örgütü li-
derlerinden Ahmet Karlan-
gac'ın yüzleştirmesi sıra-
sında sinir krizleri geçire-
rek başını duvara çarpıp,
beyin kanaması sonucu öldü-
ğünü bildirdi. (Hürriyet)

18 EKİM:
Hacettepe Üniversitesi Fizik
Mühendisliği son sınıf
öğrencisi Hasan Asker Öz-
men 6 Ekim günü Ankara Em-
niyet 1. Şube'de gözaltına
alınmış, ancak sorguda fe-
nalımsız ve kaldırıldığı
Gülhane Hastanesi'nde öl-
müştür. (Cumhuriyet)

8 EKİM:
Dev-Yol militanı olduğu i-
leri sürülen Zeynel Abidin
Ceylan 22 Eylül günü yakala-
nmış, 26 Eylül günü Em-
niyette ölmüştür. Adli Tıp
raporunda, Ceylan'ın iki
kaburgasının kırıldığı, ka-
raciğer harabiyeti meydana
geldiği, kendisine elektirik
verildiği yolunda bul-
gulara rastlandığı belir-
tilmiştir. (Cumhuriyet)

3 EKİM:
DISK'in Bursa bölgesi avu-
katlarından Ahmet Veziroğ-
lu, gözaltında tutulduğu

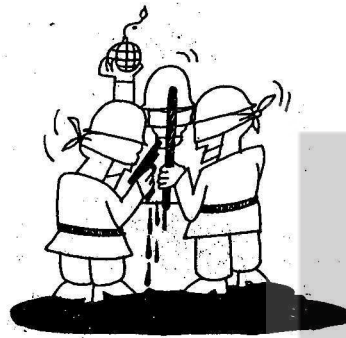
Bursa Emniyet Müdürlüğü'n-
ün 5. katından dün sabah
atılarak intihar etmiş,
koma halinde kaldırıldığı
Bursa Devlet Hastanesi'nde
ölmüştür. (Cumhuriyet)

24 EYLÜL:
Bursa Emniyet Müdürlüğü'n-
de gözaltında bulundurulmuş
sağ görüşlü bir gencin,
elleri kelepçeli olduğu
halde binanın 5. katından
kendisini aşağı atarak in-
tihar ettiği bildirildi.
Gencin kimliği şimdilik a-
çıklanmadı. (Hürriyet)

tutuklu
sendikacılar
işkence
altında

FAŞİST ASKERİ CUNTA'
NIN DARBİYİ İNDİRİR
İNDİRMEZ İLK OLARAK,
ÜRETİMİ ELİNDE TUTAN
İŞÇİ SINIFINI, ONUN
İLERİCİ SENDİKAL ÖR-
GÜTLERİNİ VE SİYASAL
PARTİLERİNİ HEDEF AL-
DIĞI BİLİNİYOR. ÖZEL-
LİKLE DISK YÖNETİCİLE-
Rİ, SENDİKA TEMSİLCİ-
LERİ AYILDIR CUNTA'
NIN ZINDANLARINDA FA-
ŞİZMİN ZULMUNU ÇEKİ-
YOR, KENDİLERİNİN ÇO-
ĞUNCA HABER ALINAMI-
YOR. AŞAĞIDA, HAPİŞHA-
NEDEN ÖZEL OLARAK TEK
CEPHE'YE ULAŞTIRILAN
BİLGİLERİ SUNUYORUZ:

ANLIK SANDALYESİNE

çük bulunmak gibi nedenler-
le ceza süresinin kısaltıl-
ması olanağı da ortadan kal-
dırılmaktadır. Bu uygulamala-
ra ek olarak, sıkıyönetim
mahkemelerinin görevleri
devam etmesi, davaların
süratle görülebilmesi için
tek yargıçlı sıkıyönetim
mahkemeleri kurulması, Ceza
Kanunu'nun "kabahat" bölü-
müne giren suçlara duruşma-
sız ceza verilmesi, daha
önce anayasaya aykırı oldu-
ğu için iptal edilen devlet
güvenlik mahkemelerinin
en kısa zamanda yeniden
kurulması gibi önlemler de
tezgahta bulunmaktadır.

ÖRGÜTLENME ÖZGÜRLÜĞÜ

Konvansiyonun 11. maddesi:
"Herkes, çıkarlarını korumak
için sendikalar kurma ve
sendikalara katılma hakkı da
dahil, toplanma ve örgütlenme
hakkına sahiptir."

Cunta, daha ilk günden, Par-
lamento ile birlikte, tüm
siyasal parti, demokratik
dernek ve ilerici sendika
faaliyetlerini durdurmuş,
bunların yöneticilerini göz
altına almış, demokrasinin
vazgeçilmez unsurları olan
bu kurumların işleyişini
tamamen durdurarak "örgüt-
lenme özgürlüğü"nü ayaklar
altına almıştır. Cunta'nın
gündeminde bulunan yeni Si-
yasal Partiler, Dernekler
ve Sendikalar yasa tasarı-
larına göre, ülkede faşizme
özgü bir korporatif sistem
yaratılarak, sadece faşist
otoritenin buyruklarına ka-
vuk sallayacak partilerin,
derneklerin ve sendikaların

varlığına izin verilecek-
tir.

...VE İŞKENCE

Konvansiyonun 3. maddesi:
"Hiç kimse işkenceye, ya
da insanlık dışı ve aşağı-
layıcı muamelelere veya
cezaya tabi tutulamaz."

Avrupa Konvansiyonu'nun bir
zamanlar Albaylar Cuntası'n-
ın işkenceleri yüzünden
Yunanistan'ın Avrupa Konse-
yi'nden atılmasına neden ol-
an bu maddesi, Türkiye'deki
generaller cuntası tara-
fından da alabildiğine çiğ-
nenmektedir. Üstelik de, ta
1979 yılında, Türkiye'nin
en önemli merkezlerinde sıkı-
yönetim ilan edildiğinden beri... Askeri dönemde
başlatılan işkenceler 12
Eylül Darbesi'nden sonra
daha sistematiğe hale getiril-
miş, üstelik bunların
basına sızmasını önleyecek
sert tedbirler alınmıştır.

DÜŞÜNCE, İFADE ÖZGÜRLÜĞÜ

Konvansiyon'un 8, 9 ve
10. maddeleri: "Devlet,
kişinin özel ve aile ya-
şamına, konut ve haberleşme
dokümanlarına saygı göstermek
zorundadır. Herkes düşünce,
inanç ve din özgürlüğüne
sahiptir. Kişinin ifade
özgürlüğüne devlet tara-
fından sınırlama konulmaz."

Daha ilk günden itibaren
kitlesel tutuklamalarla bu
özgürlükler ayaklar altına
alınmıştır. Mevcut düzene
karşı düşüncelere sahip her-
kes gözaltına alınmakta,
işkenceden geçirilmekte, a-
ğır hapis cezalarına mahkum
edilmektedir. "Asayiş ope-
rasyonu" adı altında herke-
sin üstü, konutu, kişisel
eşyası didik didik edilmekte,
aile mahremiyetine giril-
mektedir. Sıkıyönetim
komutanları, her türlü te-
lefon, telex haberleşmesini
sansür altına alma, mektupları
açma yetkisini sonuna kadar
kullanmaktadır. Yazışmaların
sansürü için özel ekipler
kurulmuştur. MSP yöneticileri
ve üyeleri, emperyalizmin tüm
planlarına "evet" demedikleri
için, "laikliğe aykırı" hare-
ket ettikleri iddiasıyla, dinsel
inançlarından ötürü zindanlara
atılmaktadır. Darbeden çok
önce, sıkıyönetim komutanlıkları
50'den fazla ilerici gazete ve der-
giyi süresiz kapatmışlardı.
Darbeden sonra üç günlük
gazete daha kapatılmış, son
olarak da Cumhuriyet Gazetesi'nin
yayını yasaklanmıştı.

hükümlü ve 33.339'u tutuklu
olmak üzere toplam 64.751
kişi bulunuyor. Tutukluları
artık mevcut hapisaneler
ve tutukevleri almaya i-
çin, 636 cezaevine ek ola-
rak yenileri yapılıyor. Bir
çok askeri kışla tutukevine
dönüştürülüyor...

ADIL YARGI HAKKI

Konvansiyon'un 6 ve 7nci
maddeleri: "Her sanık,
makul bir süre içinde,
kanunla kurulmuş tarafsız
mahkemeler önünde adil bir
şekilde açık duruşmayla
yargılanmak hakkına sahiptir."

Cunta'nın darbesinden beri
bu hak tamamen askıya alın-
mış olup onbinlerce kişi
mahkeme kararı olmaksızın
gözaltında tutulmaktadır.
Mahkeme kararı olmaksızın
gözaltında tutulma süresi,
sıkıyönetim kanunundaki de-
ğişikliklerle önce 30 güne,
daha sonra 90 güne çıkarıl-
mıştır. Sıkıyönetim ilanından
üç ay önce işlenen suçlar da,
sıkıyönetim mahkemelerinin
yetkisi içine alınmıştır. Sıkıyö-
netim mahkemesi kurma ve kaldırma,
bu mahkemelere yargıç ve
savcı atama yetkisi doğrudan
Cunta'ya tanınmıştır. Yeni
değişikliklere göre, sıkıyö-
netim mahkemelerinin vereceği
cezalar paraya çevrilememek-
tedir. Üç yıla kadar olan
cezalar temyiz edilememek-
tedir. Gerektiğinde, verilen
cezalar iki katına çıkarılabilir.
Üstelik duruşmalarda iyi hal
göstermiş olmak veya yaşlı kü-

Sendikacıların so-
ruşturması genel ola-
rak Davutpaşa Kışla-
sı'nda yapılıyor. So-
ruşturmayı Hareket Da-
iresi Başkanlığı yürütüyor.
Ayrıca Metris'in
uzunluğundaki 57. Alay
Karargahı'nda da ha-
zarlık çalışmaları ya-
pılıyor.

Davutpaşa'da sorgu-
ya çekilenlere baskı ve
işkence uygulanıyor.
Burhan Şahin bir
haftalığına bilinmedik
bir yere götürüldü,
bitkin şekilde geriye
döndü. Genel-iş yö-
neticisi ve DISK Genel
Yönetim Kurulu Üyesi
İ. Hakkı Önal ise, 5
Kasım günü Gayrettepe'ye
işkenceye götürüldü.

Soruşturmadan bu
yana sendikacılarla
görüşmek mümkün ol-
muyor.

Darbeden önce DISK
aleyhine iddianame ha-
zarlayan Bakırköy Sav-
cısı, o iddianameye 30
sayfa daha eklemiş,
sadece yöneticileri
değil, tüm çalışanları
ve üyeleri de suçluyor.

Bu davanın Bakırköy
1. Asliye Ceza Mahke-
mesi'nde 14 Kasım günü
yapılan son duruşma-
sında, DISK yönetici-
lerinin, sıkıyönetimce
tutuklanmaları ne de-
niyle mahkemeye gele-
medikleri bildirildi.
Duruşmada, sendikacı-
ların avukatları, üç-
üncü kez hakimi red-
dettiler.

Öte yandan, 19-22
Aralık 1979 tarihle-
rinde yapılan Maden-İş
Kongresi'nde "Enter-
nasyonel" söyledikleri
iddiasıyla 18 sendika-
cı, 31 Ekim günü İs-
tanbul 2 No.'lu sıkı-
yönetim mahkemesince
tutuklandılar...

Türkiye'de Faşizm Üzerine Notlar...

Her toplumsal gelişme, toplumsal-tarihsel evrim sürecinin bir sonucu olarak ortaya çıkar. Bu yüzden, doğada olduğu gibi, nedensellik zincirinin çok daha kompleks bir yapıya sahip olduğu toplumsal bünyede, olayları ve süreçleri mutlaka tarihsel akış içinde yerine oturtarak, sınıf mücadelesi platformunda açıklayarak ele alabilmeliyiz. Tarih, sınıf mücadelesi örgüsünden ibaretse, sınıf mücadelesi alanında cereyan eden olayları ve süreçleri de bu örgünün ilmeklerinden başka bir şey değildir.

Öteki türlü bizi, olayları ve süreçleri tarihsel nedensellik örgüsünden koparıp kaba mekanik bir yaklaşımla, onların salt dışsal görünüşlerine bakarak değerlendirmeye yapma yanlılığına götürür.

Aslında her iki yaklaşımda da özünde sınıfsaldır, ve ancak sınıf mücadelesi mihengine vurularak anlaşılabilir. Bir yanda işçi sınıfı, öte yanda da şu yada bu biçimde burjuva ideolojisi... Bu gerçek gözden kaçırılırsa, işin içinde çıkılmaz.

Bir örnek verelim: 12 Eylül Darbesi nedir? Türkiye'de sınıf mücadelesi sürecinde 12 Eylül'ün özü nasıl açıklanmalıdır?

Bu soruya, her sınıf, her tabaka, kendi toplumsal konumuna göre değişik cevaplar verecektir.

Tekelci burjuvazi ve emperyalist ağababaları açısından 12 Eylül bir "devleti kurtarma" hareketidir. Bir "devrim"dır. Artık işleyemez hale gelmiş bulunan, artık tarihsel fonksiyonunu yitirmiş bulunan burjuva parlamenter devletin yerine faşist devletin inşası hareketidir.

Ancak, "12 Eylül devrimcileri" elbet kendi kendilerini faşist olarak ilan edemezler. Zaten kim ediyorsa bugün? Bir Türkçe bile "faşizme karşı olduğunu" söylemiyor mu her lafının başında? Pinochet bile telaffuz etmiyor bu kelimeyi...

Neden, çünkü, köprülerin altından çok sular akmış. Faşizmi tanımış, onu lanetlemiş ve yerin dibine gömmüş bir dünyada yaşıyoruz. Demokrasinin gücünün bundan 30-40 yıl öncesine göre çok daha güçlü oldukları bir dünyada yaşıyoruz. Türkiye'de bugün hangi burjuva iktidarı, demokrasiyi kurtarma maskesini takınmadan ayakta kalabilir? Brakınız Evren'i, 12 Eylül'de darbeyi Türkçe yapıyorduk, o farkı biraz söyleyebilir miydi? Söyledi diyelim. Demokratik sisteme küfrederek iktidarı ele aldı, diye lim. Kaç gün iktidarda kalabildi? Avrupa Konseyi'nden çıkarılmış, Birleşmiş Milletler'de lanetlenen, dünya kamuoyunu tam karşısına almış bir diktatörlük Türkiye'de kaç gün ayakta kalabilir? Sovyetler Birliği'ne komsu, sınırları içinde önemli bir Kürt nüfusu barındıran bir ülkede bu tür bir faşist stratejinin şansı nedir?

Türkiye burjuvazisini, CIA'ları, NATO'ları budala sanmak lazım bunun için: "Biz hepimiz bir bütünü, tek milliyetçilik Atatürk milliyetçiliğidir" silahı varken, ne diye basit bir kafatasçılıkla kendilerini yatlatasınlar?

0 halde: 1. Türkiye'de herhangi bir faşist diktatörlük mutlaka ve mutlaka kendisini demokrasinin savunucusu gösterecek, demokrasinin, devletin kurtarıcısı postuna bürünecektir. 2. Türkçülüğü kendi içinde bir kanat olarak barındırmakla bir-

likte, faşist ideolojiyi hiçbir zaman sadece bu temel üzerine oturtmayacak, daha elverişli bir ideolojik silah olarak Atatürkçülüğü kullanacaktır.

Ancak, bütün bunların, faşizmin stratejik-politik manevraları olmanın ötesinde, Türkiye'de kapitalizmin gelişme sürecinden kaynaklanan maddi temelleri de vardır ki, faşist demagoji ve stratejiyi açıklarken bu noktayı gözden kaçırsak, gene sorunu tam çözümlenmiş sayılmayız.

Objektif durumu tesbit ederek yola çıkalım: Faşist hareket Türkiye'de tarihsel olarak iki kanaldan gelmiştir: Yukarıdan aşağıya devlet gücüne dayanarak ve aşağıya yukarıya, belirli bir kitle temeli yaratılarak. 12 Mart ve 12 Eylül "kurtarıcıları" ile MHP "bozkurtları"nın diyalektiği budur.

Peki bu yapısal ikiliğin kaynağı nedir? Ölkemizde toplumsal yaşamı etkileyen bu objektif gerçekliği nasıl açıklayabiliriz?

Daha önce de belirttiğimiz gibi, Türkiye tekeli burjuvazisinin ve faşist hareketin yapısal ikiliğini kavrayabilmenin yolu Türkiye'de kapitalizmin gelişme diyalektiğini kavrayabilmekten geçer.

Türkiye'de kapitalizm bir yandan yukarıdan aşağıya (bir tür Prusya tipi), devlet gücüne dayanarak, bir bürokrat burjuvazi yaratıp, tekelleşme sürecini bu kesim aracılığıyla gerçekleştirirken, bir yandan da, özellikle 1950'lerden sonra, aşağıdan yukarıya, kapitalizmin klasik gelişme doğrultusuna daha yakın bir biçimde gelişmiş, günümüze kadar bünyesinde bu yapısal ikiliği-çelişkiliyi barındırarak gelmiştir.

Her iki kanaldan da, kendine özgü biçimlerde, ama bir yandan da uluslararası mali sermayeyle içiçe, ona bağımlı olarak gelişen, güclenen Türkiye kapitalizmi, sermayenin yoğunlaşma ve merkezleşme sürecini yaşamış, bu birikim belirli bir noktaya geldiği andan itibaren de burjuva parlamenter sistemi içinde tekeli sermayenin önderliğinde kendine politik bir üst yapı yaratmıştır.

Buraya kadar açık: AP'siyle, MSP'siyle çeşitli burjuva partilerinin yeni bir zeminde gayet açıklıkla görülebilir.

Faşizm ise daha ayrı bir olgu. Faşizmin genel olarak tekeli burjuvazinin diktatörlüğü olmanın ötesinde, ayrı bir anlamı var. O, genel olarak tekeli burjuvazinin değil, özel olarak, tekeli burjuvazi içinden oluşup gelişen bir kesimin-zümrenin diktatörlüğü...

Bu açıdan bakınca sorun daha kolay anlaşılacaktır. Bir yanda AP'nin bulunduğu zeminden uçlanıp filizlenen MHP hareketi, öte yanda da Atatürkçülük silahına sarılıp "devlet kurtarıcıları" pozunda uç veren bürokrat kılıklı faşist zorbalara.

Bir AP ve CHP nasıl parlamenter platformu paylaşıyor iki "düşman" kardeşler, faşist hareketin bünyesine yansıyan ikilik de aynı diyalektiğe tabidir.

Bundan sonraki yazıda, bu objektif durumu sınıf mücadelesi alanındaki pratik yansımaları ele alıp, bir yandan faşist stratejinin gelişme perspektiflerini değerlendirirken, öte yandan da faşist hareketin bünyesindeki çelişkilerin anti-faşist mücadele açısından önemini ortaya koymaya çalışacağız.

Kırkkaleli İşadamları keşinin ağzını açtılar

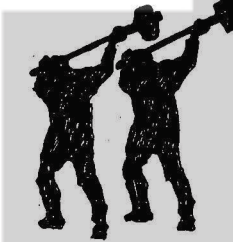
Kırkkaleli'de Kara Kuvvetleri'nin Güçlendirme Vakfı yararına düzenlenen geceye Kırkkaleli İşadamları, ticcamlar ve esnaf katıldı...

ANTI-FAŞİST

Türkiye demokrasi güçleri, bağıtibilimsel sosyalistler olmak üzere, faşist diktatörlüğe karşı, ağır baskılara rağmen, mücadelesini sürdürürlerken, yurt dışındaki Türkiye işçileri anti-emperyalist, anti-faşist, anti-tekelci ve anti-şovenist mücadelesi de her geçen gün yeni boyutlar kazanıyor.

kesinin düşürülmesine, cuntaya karşı direnişin derlenmesine, örgütlenmesine katkıda bulunuyor.

Demokrasi İçin Birlik-Federal Almanya Komitesi, İşçinin Sesi Sempatizanları, Gerçek Gazetesi'yle Dayanışma Komitesi, KOMKAR, Kitle Gazetesi Avrupa Bürosu, KKDK, KUK Sempatizanları, AKSA, Birlik Yolu ve Tekoşin, 22 Kasım günü saat 15'te Frankfurt'taki Haus der Jugend'de "Türkiye'de faşizm" üzerine bir forum düzenlenmişlerdir. Türkiye'deki cunta'nın faşist olarak nitelenmesine karşı olduğu için daha önceki eylem birliği çalışmalarından çekilen FİDEF, çağrılara rağmen, gazetemin hazırladığı güne kadar bu foruma katılma bildiriminde bulunmamıştır.

Demokrasi İçin Birlik-Belçika Komitesi, bu ülkedeki demokratik Türkiye işçilerinin bir kısmı arasında başlatılan eylem birliği çalışmalarına aktif olarak katılmıştır. Bu çalışmalarda hazırlanan bir Ortak Çağrı, 20 Ekim günü Belçika'daki yerli ve yabancı tüm anti-faşist örgütlerin katıldığı 50 bin'lik bir yürüyüşte yaygın olarak dağıtılmıştır. DİB-BK üyeleri ayrıca, Türkiye işçilerin vize sorununu somut günlük sorunlarına ilişkin eylem birliklerine de etkin şekilde katılmaktadırlar. Ancak,

Demokrasi İçin Birlik-Avrupa Komitesi'nin çeşitli Avrupa ülkelerinde gerek bağımsız olarak, gerekse diğer anti-faşist güçlerle eylem birliği halinde sürdürdüğü mücadele, TEK CEPHE Gazetesi'nin yayınıyla yeni boyutlar kazandı.

TEK CEPHE, Avrupa ülkelerindeki Türkiye işçileri arasında bir mücadele bayrağı halinde elden ele dolaşırken, tüm ilerici basınını yakaladığı, burjuva basınının dahi sansür edildiği Türkiye'ye de ulaşarak faşist askeri cuntanın mas-

TEK CEPHE GAZETESİ, DEMOKRASI İÇİN BİRLİK KOMİTELERİNİN SINIRLI OLANAKLARIYLA VE TÜRKİYELİ ANTI-FAŞİST GÜÇLERİN KATKISIYLA YAYINLANMAKTA VE DAĞITILMAKTADIR

ABONE OL, ABONE BUL

24 sayılık abone: 20 Altın Markı

ASKER-SANAYİCİ KOMPLEKSİ GELİŞİYOR...

12 Eylül darbesi'nden sonra hız kazanan Asker-Sanayici Kompleksi oluşturma cabaları, generallerin bankalara kutlama mesajları göndermeleri, patronların ise Kara, Hava ve Deniz kuvvetlerini güçlendirme vakıflarına para toplama gecelerinde göz süzülüp gerdan kırarak keselerin ağızlarını açmalarıyla sürüyor. Bu arada, yurt dışındaki işçilerin tasarruflarına da "orduyu güçlendirelim" propagandalarıyla el uzatılıyor... İş o kadar hızlı gidiyor ki, aylık gayriirki kalmamış diye, İstanbul Sanayi Odası Başkanı Cevusoglu, OYAK-Renault ile TDPAS otomotiv endüstrilerinin birleştirilmesini öneriyor... Milli Savunma Bakanı, TUSAS'ın 1981'de uçak imalatını gerçekleştirmesi için 2 milyar 874 milyon dolarlık kredi sağlamak üzere Genelkurmay'ın gerekli direktifleri verdiğini açıklıyor... Tabii bu arada baş patron ABD de imal ediliyor: Savas sanayininin SIA çerçevesinde geliştirilmesi için ABD ile temaslar da sürdürülüyor...

MÜCADELEMİZ

DİB-BK, faşizme karşı mücadelesinin daha güçlü yürütülmesi için, anti-faşist tavırdaki diğer siyasal hareketlerin de, Türkiye'deki deneylerde görüldüğü gibi, doğrudan temsilcileriyle anti-faşist eylem birliklerinde yeralmalarında ısrar etmektedir.

DİB-BK, son olarak Brüksel Özgür Üniversitesinde Yunan demokratlarının düzenlediği anti-empyrist, anti-faşist bir toplantıya da katılarak Türk, Yunan ve Kürt halklarının ortak düşmana karşı ortak mücadele zorunluğunu vurgulamıştır.

Demokrasi İçin Birlik-Fransa Komitesi de, 30 Ekim günü UNEF ve FTÖB tarafından organize edilen "Türkiye Demokrasi Güçleriyle Dayanışma Gecesi"ne katılmıştır. Ancak, gecenin bir siyasi hareket tarafından açılmış bir biçimde belli bir partinin ve onun radyosunun propaganda aracı haline dönüştürülmesi, DİB-FK tarafından protesto edilmiştir. Bu olumsuzluklara rağmen, DİB-FK, söz konusu hareket de dahil, tüm anti-faşist güçlerle eylem birliğini sürdürme kararlılığı içinde bulunmaktadır.

Belçika'da Türkiyeli işçiler 16 Kasım'da Hasselt'te kitlesel yürüyüşle "vize" zorbalığını ve yabancı işçilere baskıları protesto ettiler

BASKI YURT DIŞINA TAŞIYOR

Faşist askeri cunta'nın işçi sınıfına topyekun saldırısı yurt dışına da taşınmış ve Avrupa ülkelerindeki Türkiyeli göçmen işçileri de hedef almaya başladı. 12 Eylül darbesinin hemen ardından "vize" darbesini de yiyen göçmen işçiler, şimdi de, cunta yönetiminin, vize'nin kaldırılması için mücadele verecek yerde, vize uygulamasını, yurt dışında bulunan veya darbeden sonra yurt dışına çıkmak zorunda kalan ilericiler ve demokratlara baskı unsuru olarak kullanılmak istendiğini görüyorlar.

Cunta'nın Dışişleri Bakanı İltiz Türkmen, devletlerarası ilişkilerde karşılıklılık esasını hiçe sayarak ve Türkiye Cumhuriyeti'nin itirazları ayakta tutarak, "Türkiye'ye vize uygulayan ülkelere karşı vize koymayı düşülmüyoruz," diyor, vize'nin kalkmasını sağlayacak bazı idari ve yasal önlemler alındığını söylüyor.

Nedir bu idari ve yasal önlemler? Türk Vatandaşlığı Yasası ile Pasaport Yasası'nda değişiklik yapılmasını öngören tasarılar.

Bakanlar Kurulu'na sevk edilen birinci tasarıya göre, "yurt dışında Türkiye aleyhine faaliyet gösterenler" vatandaşlıktan çıkartılacaktır. "Türkiye aleyhine faaliyet"ten kasıt, faşist askeri rejim aleyhinde çalışmak, onu dünya kamuoyuna teşhir etmektir. Yurt dışında bulunup da bu en haklı yurtsever ve demokratik görevi yerine getiren işçi ve öğrencilerin çalışmalarını izlemek üzere bir de, Milli Güvenlik Konseyi bünyesinde, MIT'in yurt dışına bönük çalışmaları bir bölümünü üstlenecek olan bir "Denetleme Kurulu" oluşturulmaktadır.

İkinci tasarıya göre, cızdancı kibarlık olmayanlara bundan böyle pasaport verilmeyeceği gibi haklarında siyasal kovuşturma olanlara da Türkiye Cumhuriyeti pasaportu verilmeyecektir. Bu son hüküm, yurt dışında "rejim aleyhinde" faaliyet gösterdikleri "Denetleme Kurulu"na tesbit edilerek vatandaşlıktan çıkartılanlara da uygulanacaktır.

Böylece, Türk pasaportu taşımak sadece para babalarına ve rejime karşı boynu eğik duranlara tanınan bir ayrıcalık haline getirilecektir.

"MİLLİCİ" CUNTA, İŞÇİ SINIFI VE YENİ SENDİKALAR KANUNU

Türkiye'nin modern(!) egemen güçleri, tarihlerinin başından beri işçi sınıfının, halkın ve demokrasi güçlerinin düşüncesinden ve de insanı yaşarış her türlü hak istemlerinden ve bu yönde mücadelelerinden ürkmüşlerdir. 1845'te emekçilere karşı çıkarılan Polis Nizamnamesi'nden, 12 Mart sonrası kurulan "Beyin Takımı"nın 27 Mayıs Anayasası'nı Türkiye için "lüks" görmesine kadar uzanan belirtiller, aynı sınıfsal sevginin, aynı sınıfsal somutlamalarıdır.

Bugün de, Türkiye halklarının ve insanının uyanışını ve sömürüye karşı başkaldırışını nasıl geciktiririz hesabını yapan gözü kanlı Türkiye büyük burjuvazisi, 30'lu, 40'lı yıllarda kalmış toplum modellerini 1980 yılında gerçekleştirmeye çalışmaktadır.

Ne yazık ki, başta işçi sınıfı olmak üzere toplumsal muhalefet, uluslararası güçler dengesi, bugün için tekelci büyük burjuvazinin ve ordusunun 30'lu, 40'lı yılların yıldızlarını kırıp kırıp yeniden piyasaya sürmesini engelleyememektedir. 12 Eylül sonrası rejimin ve iktidarın niteliğini doğrudan anlayabilmek için ille de ağzından saygılar akatarak "Ey müslüman-Türk, titre ve kendine dön!" diyenleri hükümetin başında görmek gerekmez. Türkiye'nin 28. Tümen'inde saklanıp saklanmaması neyi değiştirir özünde?

Gün, turnusol kağıdının (her zaman olması gerektiği gibi) işçi sınıfına, emekçi kitlelere, demokrasi güçlerine, daha özeldir de, Türkiye tekelci burjuvazisi için en ciddi tehlikeyi oluşturan DİSK ve ulusal kurtuluş hareketine tutulması gerektiği gündür.

Türkiye işçi sınıfının en güçlü hareketi, 12 Eylül'e kadar sendikalarda gelişmiştir. Yeni rejim önce bu hareketi hedef almıştır.

"Milli sendikacılığa dönüş!"

Neydi milli sendikacılık?

İçinde en dinamik kesim olarak işçi sınıfının bulunduğu toplumsal muhalefeti 1936 İş Kanunu, 1946 Dernekler Kanunu ve 1947 Sendikalar Kanunu'yla durdurmayı veya yönlendirmeyi çok iyi beceren Türkiye burjuvazisi, sendikalar konusunda sürekli bir hassasiyete sahiptir. Çeşitli tedbirlerle 1947'ye kadar engellenen sendikacılık, II. Dünya Savaşı sonrası, özellikle de uluslararası güçler dengesinin ve sosyalist ülkelerin de etkisiyle, nisbi bir ferahlığa kavuşuyor. Ancak, 20 Şubat 1947'de çıkarılan Sendikalar Kanunu, işçi ve işveren sendikaları ve üst örgütlenmeleri için şöyle bir ilke şart koyuyor: "Sendikalar milli teşekküllerdir. Milliyetçiliğe ve milli menfaatlere aykırı hareket edemezler." Peki, ulusal çıkarılara kim karar verir? Soru cevapsız doğaldır ki!

Türkiye burjuvazisi, kurnaz tavırlarıyla uluslararası sarı sendikacılığın maddi-manevi desteğini alıp, kendi "milli sendikacılığı"na palazlandırmaya çalışırken, Türkiye'de kurulu sendikaların ve üst örgütlerinin uluslararası plana çıkmasına asla izin vermiyor. "En küçük bir dış temas bile "milli menfaate hâlel getirebilir."

Sendikaların iç işleyişleri, dış ilişkileri, aidatları, vs. her ne kadar Amerikan sendikacılığının taklidiyse de, dışarıyla ilişki, Türkiye işçi sınıfı için bu dönemde kazanılması gereken bir hedef olarak belirleniyor.

40'lı yılların milli sendikacılık anlayışı, ancak 60'lı yıllarda kısmen açılıyor. 1963 Sendikalar Kanunu her ne kadar bu çağdışı milli sendikacılık anlayışını kanunen kaldırıyor da, gerçek seçenek 1967'de DİSK'in kurulmasıyla doğuyor.

Faşist nitelikli 12 Eylül darbesi, onun arkasındaki ve önündeki güçler, 1980 yılının son aylarında yeni ha-

zırladıkları kanun projeleriyle Türkiye'yi 40'lı yıllardan da geriye götürmek istiyorlar. Türk İş Genel Sekreteri ve şimdiki Sosyal Güvenlik Bakanı Sadık Şide'nin Çalışma Bakanı ile birlikte hazırladığı yeni Sendikalar Kanunu, işçi sınıfının demokratik ve ekonomik mücadelesinin kökünü kurutmayı amaçlamaktadır. Sızan bilgilere göre, yeni düzende, tek konfederasyona izin verilecek ve bu tek konfederasyon dolaysız olarak devlet tarafından kontrol edilecektir. Sendikaların özellikle mali durumları yakından izlenecek, sendikalarda patron temsilcileri de bulunacak, aidatlardan birikecek fonlar çeşitli yatırımlarda kullanılabilircek, "grev"lerde(!) geçecek sürelerin ücretleri sendikalar tarafından ödenecektir... Otoriter, korporatif birtakım özellikleri şimdiden ortaya çıkan bu tasarı, Türkiye işçi sınıfının bir takım en haklı kazanımlarını legal yoldan gaspmetenin, yoketmenin zeminini hazırlamaktadır.

İşçi sınıfının sendikal hareketi, doğaldır ki, hiçbir zaman burjuvazinin, onun devletin ve ordusunun icazetiyle haklarını almamıştır. İşçi sınıfı dün olduğu gibi bugün de, yarın da, haklarını, faşist nitelikte askeri bir rejime rağmen söke söke alacaktır.

Üzücü, bir bakıma da sevindirici olan, böyle bir dönemde, bilimsel sosyalist platformda yer alan örgüt ve kadroların nereye kadar ve nasıl varoldukları ve neler yapabildiklerinin ak koyun - kaza koyun misali ortaya çıkmasıdır.

Tüm ilericilere, devrimcilere, demokratlara sorarız: Dün "faşizme geçit yok!" diye haykırınlar, 12 Eylül 1980 darbesi'yle birlikte faşizm tehlikesi azaldı veya yok oldu mu ki, bugün gündemimize sadece "Cunta'ya hayır!" koyuyorlar? Acaba ordu faşizme set mi çekti?

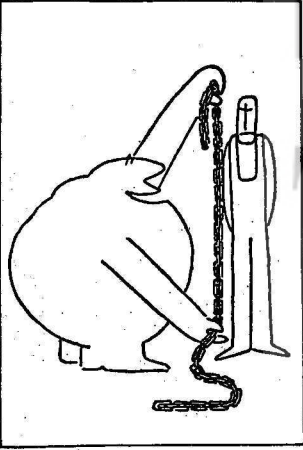

FIGURE HISTORIQUE
DU MOUVEMENT OUVRIER DE TURQUIE

Behice Boran en liberté

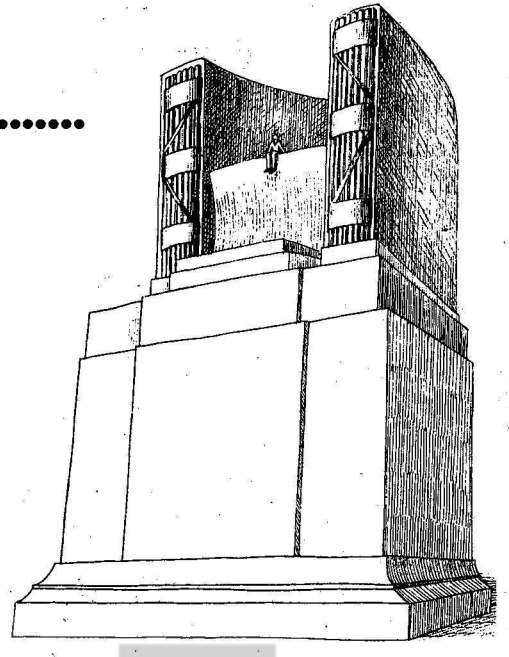
Mme Behice Boran, 70 ans, présidente du Parti ouvrier de Turquie (TIP) acqumement légal, vient de se sauver des mains de la junte fasciste des généraux turcs. En effet, Mme Boran, sujette aux poursuites des procureurs militaires, avait été gardée à vue depuis le coup d'Etat du 12 septembre.

internationale s'était développée pour sa libération. Dernièrement, les députés européens ont demandé aux autorités turques de libérer Mme Boran.

Ainsi, la libération de Mme Boran constitue un recul des généraux et une victoire de la solidarité internationale.

TURKIYE İŞÇİ HAREKETİNİN TARİHİ SİMASI BEHİCE BORAN

Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Behice Boran'ın, uluslararası dayanışma sonucu faşist cuntanın ellerinden kurtulması, Türkiye dışında geniş yankı yaratmıştır. Belçika Komünist Partisi organı le Drapeau Rouge, olayı "Türkiye İşçi Hareketinin tarihi siması Behice Boran Özgür" başlığı altında vermiştir.

EVREN PAŞA'NIN BİR GÜNÜ

ÇANKAYA:

Sabah kalkış. Devlet Başkanı olarak ABD Büyükelçisi'ni ve ABD Genel Kurmay Başkanı'ni kabul. Strasburg, New York, Brüksel'e NATO, INF, OECD, Avrupa Konseyi toplantılarına gitmek ve Atatürk ilkelerini o toplantılarda savunmak üzere atadığı heyetlere direktif. Koç, Sabancı ve Eczacıbaşı'ların Atatürkçü kalkınma hamlemizin geliştirilmesi için el altından veya doğrudan gönderdikleri sözcülerinin ileri sürdüklerini dinleme ve Atatürk ilkeleri ışığında gerekli yasal ve idari düzenlemeler için not alma...

GENEL KURMAY:

Öğleye doğru Genel Kurmay'a gidiş. Askeri törenle karşılanış. Genel Kurmay Başkanı ve yeni yasayla sıkıyönetim komutanlarının doğrudan amiri olarak gerekli direktifleri verme. Atatürkçülüğe karşı çıkan işçilerin ve gençlerin derhal ve ivedilikle tutuklanmaları emri. Sıkıyönetim Koordinasyon Kurulu'nun başkanı olarak, Atatürkçülük dışı ideoloji sahiplerinin tüm olanaklarla takibi ve adaletin pençesine teslimi için koordinasyonu sağlama. Askeri Şiş'e başkanlık, generallerin günlük kıdem farklarından doğan pürüzlerini Atatürk ilkeleri doğrultusunda çözüme kavuşturulması.

Başbakanlık:

Öğleden sonra Sıkıyönetim Yasası'nın Atatürk ilkeleri uyarınca yeniden değiştirilmesi için tasarı hazırlamak üzere Bakanlar Kurulu'na talimat. Milli Güvenlik Konseyi Başkanı olarak Atatürkçü ilkeler doğrultusunda yapılmış ve yapılacak düzenlemeler konusunda brifingleri izleme ve gerekli direktiflerin not ettirilmesi.

TURKIYE BOYOK MİLLET MECLİSİ:

Bünyemize uygun Atatürkçü tasarıların hemen yapılması için Meclis Başkanı sıfatıyla gereken müdahalelerin yapılması, kabul edilen yasaların yürürlüğe girmek üzere ivedi olarak Devlet Başkanlığı'nın emzalarına gönderilmesinin sağlanması, verilmiş idam cezalarının Meclis olarak onaylanması.

YENİDEN ÇANKAYA:

Meclis Başkanı olarak yüksek onay ve imzaya götürdüğü yasalar ve idam cezalarının Devlet Başkanı sıfatıyla imzalanması ve güzel yurdumuzda Atatürkçülüğün günbegün yeşerip filiz verdiğini görmekle bahtiyar, huzur içinde yatış.

NOT:

Aradaki boş zamanların değerlendirilmesinde, yolundan sapmış gençlerin Atatürk ilkeleri doğrultusunda yeniden eğitilmeleri ve yabancı ideolojilerin yerine Atatürkçülüğe kazanılması için öngörülen teorik çalışmalar ve 1981 Atatürk yılı dolayısıyla doğumunun 100. yılında Atatürk'ü en iyi anlamış ve benimsemiş bir Türk olarak Atatürk ilkelerini açıklayıcı kitabın hazırlanması.

CUNTA AVRUPA'DA KÖŞEYE SIKIŞIYOR

FAŞİST ASKERİ CUNTAYA KARŞI TÜRKİYE DEMOKRASİ GÜÇLERİNİN YURT İÇİNDE VE YURT DIŞINDAKİ BÖTÖN UNSURLARIYLA VERMEKTE OLDUKLARI MÜCADELE, GİDEREK DÜNYA DEMOKRASİ GÜÇLERİNİN DAHA ETKİN DAYANIŞMA VE DESTEĞİNİ ALMAYA BAŞLIYOR. BÖYLECE, "HASTA DEMOKRASİYİ KURTARMAK" VE "TERÖRE SON VERMEK" İDDIASIYLA İKTİDAR GASPİDİP İLK GÖNLERDE TEMELSİZ VAADLERLE DÜNYA KAMUOYUNU KİSMEN DE OLSA KANDIRMAYI BAŞARAN EVREN CUNTASI, ÖZELLİKLE AVRUPA PLANINDA HIZLA KÖŞEYE SIKIŞIYOR.

Nitekim, Milliyet Gazetesi'nin yorumcusu Mehmet Ali Birant, 15 Kasım'da yayınlanan yazısında şöyle diyor: "Kısır döngü yavaş yavaş başlıyor galiba. Resmi demeçler, kararların yanısıra, henüz tam kamuoyuna yansımaya bir mekanizma sessizce kuruluyor. Belirli kuruluşlar bir dğerinin ne yapacağı belli olmadan adım atmıyor, konular ve kararlar arasında bağlar geliştirilmeye başlanıyor.

"Özetlemek gerekirse, Batı Avrupa gözleme aşamasında hâlâ, ancak bir yandan da, bir çarkın dişlileri adesta yağlanıyor. Türkiye'deki gelişmelere göre bu çark bir süre sonra hızlanmaya başlayacak veya bugünkü yavaş ritmini sürdürecektir..."

Gerçekten, Avrupa, sadece belli çıkarların temsilcilerinden ve savunucularından da ibaret değil. Bugün 2 milyona yakın bir kesimini de Türkiye'li işçilerin oluşturduğu bir işçi sınıfı, İkinci Dünya Savaşı öncesinde nazizm'in pençesinde inlemiş, yıllar yılı Portekiz, İspanya ve Yunanistan halklarının da faşizmin pençesinde kurtulması için mücadele vermiş demokratik güçler var.

Nitekim, kapitalistlerin çıkar ortaklığını meydana getiren bir AET'de bile Evren cuntasının her dediğine yeşil ışık yakılmıyor. Örneğin Türkiye-AET Karma Parlamento Komisyonu'nun toplantıları, Türkiye Parlamentosu cunta tarafından dağıtılmış olduğu için süresiz ertelendi.

Avrupa Parlamentosu'nda

Başbakanlık genelgesinden sonra "kravat satışları" arttı

ANAMUR (AKAJANSI) Başbakanlık. Kamu kuruluşlarında çalışan tüm işçi ve memurların kravat takmasını zorunlu kılan genelgelemin den sonra, kravat satışlarında büyük artış olduğu öğrenildi.

Kravat satışlarının birden bire artması üzerine satıcılar, "Sev, gülersen gülmeye hiç kırılma, katmande, katmande, gömme yolların habire moda, primiyelerden kravatları bile artık..." dedi.

Ota yandan, yine genelgelemin uyarınca "Sağlar devlet memurlarına vakar büründe olarak" ibaresi uyarınca, Anamur da berberlerde bir költür bulmak için odun imalatı yapıldığı ileri sürüldü. İşçi ve memurların, saç tıraşı için berberlere girmeye başladığı...

YAZILI...

(Tercüman 4.XI.1980)

Türkiye'nin durumu sık sık gündeme geliyor. Bağlayıcı bir otoritesi olmasa da, geçen kez doğrudan Avrupa'lılar tarafından seçilmiş bulunan Avrupa Parlamentosu AET'nin ortaklık ilişkilerinin yeniden değerlendirilmesinde etkin oluyor. Örneğin, Türkiye'nin vize uygulamaları konusunda toplantıya çağırıldığı Ortaklık Konseyi bir türlü toplanamıyor. Yaklaşık 800 milyon dolarlık 4. mali protokolün bir an önce görüşülmesi yolundaki Türk taleplerini Brüksel kös dinliyor. Hatta, Avrupa Parlamentosu'nda belirecek tepkilere göre, "katma protokol"ün dondurulması yolunda

DEMOKRASİ İÇİN BİRLİK - AVRUPA KOMİTESİ YAYIN ORGANI
SAYI: 2 • Kasım 1980 • 1 DM • 24 sayılı abone: 20 DM
• Yazı işleri: DİB - BK - BP 1344 - 1000 Bruxelles - Belçika - Tel: (32-2) 230 34 72 • Abone ve Dağıtım: DİB - PAK - 135, Oststrasse - 4 Düsseldorf 1 - Federal Almanya - Tel: (49-211) 325 759 • Konto No: Telli - Kreissparkasse - Düsseldorf 102 29 70 - BLZ 301 502 00